Eiropas Parlaments
2024-2029

Ārlietu komiteja

2025/2167(INI)

12.01.2026

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par Eiropas Parlamenta ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos: Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 81. sesija
(2025/2167(INI))

Ārlietu komiteja

Referents: *Andrey Kovatchev*

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA IETEIKUMA PROJEKTS 3

PASKAIDROJUMS 8

PIELIKUMS. PIENESUMA DEKLARĀCIJA 9

EIROPAS PARLAMENTA IETEIKUMA PROJEKTS

par Eiropas Parlamenta ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos: Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 81. sesija
(2025/2167(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtus,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES) un jo īpaši tā 21., 34. un 36. pantu,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD), jo īpaši tā 208., 214. un 220. pantu,

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 80. sesiju,

– ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2025. gada 18. jūlija rezolūciju 79/318 par iniciatīvu "ANO 80",

– ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2025. gada 24. februāra rezolūciju ES-11/7 par visaptveroša, taisnīga un ilgstoša miera veicināšanu Ukrainā,

– ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2024. gada 17. decembra rezolūciju 79/174 par reliģijas un ticības brīvību,

– ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2024. gada 22. septembra rezolūciju 79/1 par Nākotnes paktu,

– ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2011. gada 10. maija rezolūciju 65/276 par Eiropas Savienības dalību ANO darbā,

– ņemot vērā ANO ģenerālsekretāra 2025. gada 18. septembra ziņojumu "Shifting Paradigms: United to Deliver" ("Paradigmu maiņa: vienoti panākt rezultātus"),

– ņemot vērā ANO ģenerālsekretāra 2025. gada 4. septembra ziņojumu par pārskatītajām aplēsēm attiecībā uz ierosināto programmu budžetu 2026. gadam un miera uzturēšanas operāciju atbalsta kontu 2025./26. gadam,

– ņemot vērā ANO ģenerālsekretāra 2025. gada 31. jūlija ziņojumu "Report of the mandate implementation review" ("Ziņojums par pilnvaru īstenošanas pārskatu"),

– ņemot vērā savu 2021. gada 9. jūnija ieteikumu Padomei par Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 75. un 76. sesiju[1],

[1] OV C 67, 8.2.2022., 150. lpp.

– ņemot vērā Padomes 2025. gada 20. oktobra secinājumus par ES un ANO stratēģiskās partnerības miera un drošības jomā atjaunināšanu: kopīgās prioritātes 2025.–2028. gadam,

– ņemot vērā Padomes 2025. gada 23. jūnija secinājumus par ES prioritātēm Apvienoto Nāciju Organizācijā ANO Ģenerālās asamblejas 80. sesijā no 2025. gada septembra līdz 2026. gada septembrim,

– ņemot vērā Padomes 2025. gada 27. janvāra secinājumus par ES prioritātēm ANO cilvēktiesību forumos 2025. gadā,

– ņemot vērā Eiropadomes 2025. gada 20. marta secinājumus,

– ņemot vērā Reglamenta 121. pantu,

– ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A10-0000/2025),

A. tā kā pašreizējā ģeopolitiskajā situācijā ir izšķirīgi svarīgi uzturēt un stiprināt noteikumos balstītu starptautisko kārtību un nodrošināt efektīvu starpvaldību organizāciju darbību;

B. tā kā starptautiskā sistēma saskaras ar arvien spēcīgākiem draudiem, piemēram, Krievijas uzbrukumiem globālajai miera un drošības arhitektūrai, tostarp ANO Drošības padomē (ANO DP), Ķīnas pieaugošo ietekmi un izmaiņām attiecībā uz ASV dalību starptautiskajās organizācijās, kā arī finansējuma samazināšanu, kas skar tādas kritiski nozīmīgas jomas kā humānā palīdzība, izglītība, veselība un miera veidošana;

1. sniedz Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos šādus ieteikumus:

Daudzpusējās starptautiskās sistēmas aizsardzība un stiprināšana

(a) turpināt atbalstīt efektīvu daudzpusējo starptautisko sistēmu, kuras centrālais elements ir ANO, virzīt un aizstāvēt starptautiskās tiesības un ievērot ANO Statūtu noteikumus un principus, tostarp suverenitātes, teritoriālās integritātes, politiskās neatkarības, pašnoteikšanās un cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības principus;

(b) turpināt nelokāmi aizstāvēt vispārējo cilvēktiesību, demokrātijas, cilvēka cieņas, vienlīdzības un tiesiskuma respektēšanu, aizsardzību un īstenošanu saskaņā ar Padomes 2025. gada secinājumiem par ES prioritātēm ANO cilvēktiesību forumos;

(c) atkārtoti apstiprināt to, ka daudzpusējām starptautiskajām organizācijām ir būtiska nozīme kā neaizstājamām konfliktu risināšanas un globālās pārvaldības platformām;

ANO sistēmas reforma

(d) atbalstīt vērienīgu ANO sistēmas reformēšanu un virzīt uz priekšu "ANO 80" reformu programmu, tā nodrošinot efektīvāk un rezultatīvāk darbojošos,

pārredzamāku, finansiāli ilgtspējīgāku un reaģētspējīgāku ANO, kas spēj risināt kā tagadējos, tā jaunus globālos problēmjautājumus;

(e) iestāties par vispusīgu ANO DP reformu, lai DP padarītu efektīvāku, iekļaujošāku, pārredzamāku, demokrātiskāku un atbildīgāku, nodrošinot, ka tajā labāk atspoguļojas mūsdienu pasaules realitāte, un izveidojot nosacījumus stingriem veto izmantošanas ierobežojumiem situācijās, kad veto bloķētu būtisku ANO rīcību, un tiecoties to nākotnē pilnībā atcelt;

(f) mudināt dalībvalstis koordinēt savu darbību ANO struktūrās un aģentūrās un strādāt pie tā, lai tiktu reformēta ANO īpašo referentu sistēma; ieviest procedūras, ar kuru palīdzību efektīvi novērst jebkādu iespējamu neobjektivitāti un neefektivitāti, kas varētu apdraudēt ANO aģentūru pilnvaras, šajā nolūkā nodrošinot pienācīgas darbinieku piemērotības pārbaudes un uzraudzību un attiecīgā gadījumā darba attiecību pārtraukšanu;

(g) turpināt stiprināt sadarbību ar tādiem partneriem kā Amerikas Savienotās Valstis, lai nonāktu pie vienprātības un panāktu efektīvas daudzpusējās starptautiskās kārtības tālāku attīstību;

(h) atgādināt par ANO DP pienākumu uzturēt starptautisko mieru un drošību un nodrošināt saukšanu pie atbildības par starptautisko tiesību pārkāpumiem, un izpētīt veidus, kā stiprināt Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas (ANO ĢA) lomu šajā jomā, izmantojot ES sistēmai līdzīgu kvalificēta vairākuma balsošanas sistēmu, kas ļautu uzskatīt par saistošām ANO Ģenerālās asamblejas rezolūcijas, ja "par" nobalsojušais vairākums ir divas trešdaļas locekļu, kuri pārstāv divas trešdaļas iedzīvotāju;

Miers un drošība

(i) atkārtoti nosodīt Krievijas nelikumīgo agresijas karu pret Ukrainu un uzbrukumus, kas vērsti pret globālo miera un drošības arhitektūru, tostarp ANO DP instrumentiem; iestāties par pilnīgu pamieru, kas ļautu mazināt civiliedzīvotāju ciešanas, un par visaptverošu, taisnīgu un noturīgu mieru Ukrainā, tostarp par ANO Statūtos un starptautiskajās tiesībās balstītām stingrām drošības garantijām, vienlaikus nodrošinot pilnīgu saukšanu pie atbildības par kara noziegumiem; atbalstīt ANO saistībā ar juridisko mehānismu apzināšanu, kuri ļautu mobilizēt iesaldētos Krievijas aktīvus Ukrainas atjaunošanai, neradot finansiālu slogu ES dalībvalstīm;

(j) paust bažas par pieaugošas konfrontācijas risku Tuvajos Austrumos, kā arī Irānas un tai pietuvināto reģionālo spēku destabilizējošo lomu; pastiprināt diplomātiskos centienus daudzpusējos forumos un censties panākt ciešāku sadarbību ar ES partneriem reģionā, lai atbalstītu eskalācijas mazināšanu, reģiona atjaunošanu un jēgpilnu dialogu; mudināt visus rīcībspēkus ievērot savus starptautiskajās tiesībās noteiktos pienākumus, lai panāktu taisnīgu, visaptverošu un noturīgu mieru, kura pamatā būtu divu valstu risinājums;

(k) aktīvi iesaistīties diplomātiskajos centienos novērst turpmāku eskalāciju Taivānas šaurumā un Dienvidķīnas jūrā un paust iebildumus pret jebkādām

vienpusējām *status quo* izmaiņām; sadarboties ar līdzīgi domājošiem partneriem, lai stiprinātu stabilitāti reģionā; uzsvērt, ka ANO Rezolūcijā Nr. 2758 nav noteikta Ķīnas Tautas Republikas suverenitāte pār Taivānu, un palielināt atbalstu Taivānas jēgpilnai dalībai starptautiskās organizācijās;

(l) saskaņā ar ES un ANO stratēģisko partnerību miera un drošības jomā turpināt sadarbību ar ANO, lai ar konfliktu novēršanas, starpniecības, miera veidošanas un krīžu pārvaldības palīdzību rastu risinājumus globālām drošības problēmām; atzīt ANO miera operāciju būtisko nozīmi un, izmantojot to, ka tiek veikta šo operāciju pārskatīšana, lai noteiktu, kādām tām būt nākotnē, nodrošināt, ka tās tiek pielāgotas mūsdienu drošības videi;

(m) atzīt nopietnos riskus, kuri izriet no jaunas bruņošanās sacensības un globālo atbruņošanās centienu vājināšanās un kuru pamatā lielā mērā ir Krievijas, Ķīnas un Ziemeļkorejas kodolbruņošanās; turpināt sargāt un stiprināt starptautiskās sistēmas, kas reglamentē ieroču neizplatīšanu un kontroli, kā arī ieroču un divējāda lietojuma preču un tehnoloģiju eksportu reglamentējošās sistēmas; veicināt un stiprināt daudzpusējos starptautiskos instrumentus, kas vērsti pret ķīmisko un bioloģisko ieroču ražošanu, krājumu veidošanu un izmantošanu;

Ilgtspējīga attīstība un cilvēktiesības

(n) ilgtspējīgas attīstības jomā arvien turpināt integrēt cilvēktiesībās balstītu pieeju; uzsvērt ES kā pasaulē lielākās oficiālās attīstības palīdzības sniedzējas vadošo lomu; turpināt izmantot "Global Gateway" gan kā ilgtspējīgu, pārredzamu, demokrātisku un vērtībās balstītu alternatīvu konkurējošām infrastruktūras iniciatīvām, gan kā iniciatīvu, kas dod savu artavu ilgtspējīgas attīstības mērķu izpildē, veicinot visu iesaistīto pušu izaugsmi, saimniecisko darbību un darbvietu radīšanu partnervalstīs un vienlaikus stiprinot ES stratēģisko autonomiju, ģeopolitisko pozīciju un globālo uzticamību;

(o) vēlreiz nepārprotami uzsvērt, ka ir pilnībā jāievēro visas ANO konvencijās nostiprinātās cilvēktiesības; aicināt ANO nosodīt globālās tendences, kas apdraud šīs tiesības, tostarp arvien augošo cilvēktiesību marginalizāciju un pilsoniskās sabiedrības ierobežošanu;

(p) par prioritāti noteikt cīņu pret dezinformāciju, ko ar algoritmiskās amplifikācijas paņēmieniem izplata lielās tiešsaistes platformas, lielo valodas modeļu arvien plašāku izmantošanu bez pienācīgiem aizsardzības pasākumiem un to, ka tos izmanto ļaunprātīgi ārvalstu rīcībspēki, kā arī to, ka lielie tehnoloģiju uzņēmumi nepilda savus tiesību aktos noteiktos pienākumus šajā jomā, tādējādi apdraudot demokrātiju un vēlēšanu procesus;

(q) stiprināt reliģijas brīvības un ticības brīvības veicināšanu un aicināt veikt stingrākus pasākumus reliģisko un citu minoritāšu, tostarp kristiešu kopienu, aizsardzībai;

(r) stiprināt ES apņēmību kopā ar partneriem uzlabot situāciju globālās veselības jomā;

°

° °

2. uzdod priekšsēdētājai šo ieteikumu nosūtīt Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos.

PASKAIDROJUMS

Ņemot vērā arvien lielāko nestabilitāti globālā mērogā, daudzos konfliktus un krīzes, kā arī pastiprinātos draudus daudzpusējai starptautiskajai sistēmai, ir izšķirīgi svarīgi uzturēt un stiprināt noteikumos balstītu starptautisko kārtību un nodrošināt efektīvu starpvaldību organizāciju darbību. Ziņojumā uzsvērts, ka ir jāatbalsta efektīva, noteikumos balstīta daudzpusējā starptautiskā kārtība, kuras centrālais elements ir ANO, jāveicina un jāaizsargā starptautiskās tiesības un jāuztur spēkā ANO Statūtu noteikumi un principi, vienlaikus strādājot pie tā, lai ANO kļūtu efektīvāka, rezultatīvāka, pārredzamāka, finansiāli ilgtspējīgāka un reaģētspējīgāka, tādējādi spējot stāties pretī gan tagadējiem, gan jauniem globālajiem izaicinājumiem.

Ziņojumā ir atgādināts par ES saistībām un uzdevumiem cilvēktiesību, ilgtspējīgas attīstības un daudzpusējās sadarbības jomā, akcentējot ES vadošo lomu attīstības palīdzībā, ilgtspējīgas attīstības mērķu atbalstīšanu un nepieciešamību cīnīties pret dezinformāciju, aizsargāt pamatbrīvības un atbalstīt reliģijas vai ticības brīvību. Tajā arī uzsvērts, cik svarīgi ir modernizēt ANO mandātus un praksi, lai nodrošinātu efektivitāti, objektivitāti un uzticamību visā sistēmā.

Ziņojumā rosināts izmantot daudzpusējo sadarbību, lai labāk risinātu tādus aktuālus problēmjautājumus kā starptautiskā miera un drošības uzturēšana, cīņa pret masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanu, ilgtspējīgas attīstības sekmēšana un cilvēktiesību veicināšana visā pasaulē.

PIELIKUMS. PIENESUMA DEKLARĀCIJA

Saskaņā ar Reglamenta I pielikuma 8. pantu referents apliecina, ka viņš savā ziņojumā ir iekļāvis pienesumu, kas ir par jautājumiem, kuri attiecas uz lietas priekšmetu, un kas, gatavojot ziņojuma projektu, saņemts no šādiem interešu pārstāvjiem, uz kuriem attiecas Iestāžu nolīgums par obligātu pārredzamības reģistru[2], vai no šādiem trešo valstu publisko iestāžu, tostarp to diplomātisko pārstāvniecību un vēstniecību, pārstāvjiem:

1. Interešu pārstāvji, uz kuriem attiecas Iestāžu nolīgums par obligātu pārredzamības reģistru
2. Trešo valstu publisko iestāžu, tostarp to diplomātisko pārstāvniecību un vēstniecību, pārstāvji

Par šī saraksta sagatavošanu ir atbildīgs vienīgi referents.

Ja fiziskas personas sarakstā ir identificētas ar vārdu, amatu vai ar abiem, referents apliecina, ka viņš ir iesniedzis attiecīgajām fiziskajām personām Eiropas Parlamenta paziņojumu par privātumu Nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), kurā ir izklāstīti nosacījumi, kas attiecas uz to personas datu apstrādi, un ar šādu apstrādi saistītās tiesības.

[2] Iestāžu nolīgums (2021. gada 20. maijs) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par obligātu pārredzamības reģistru (OV L 207, 11.6.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).